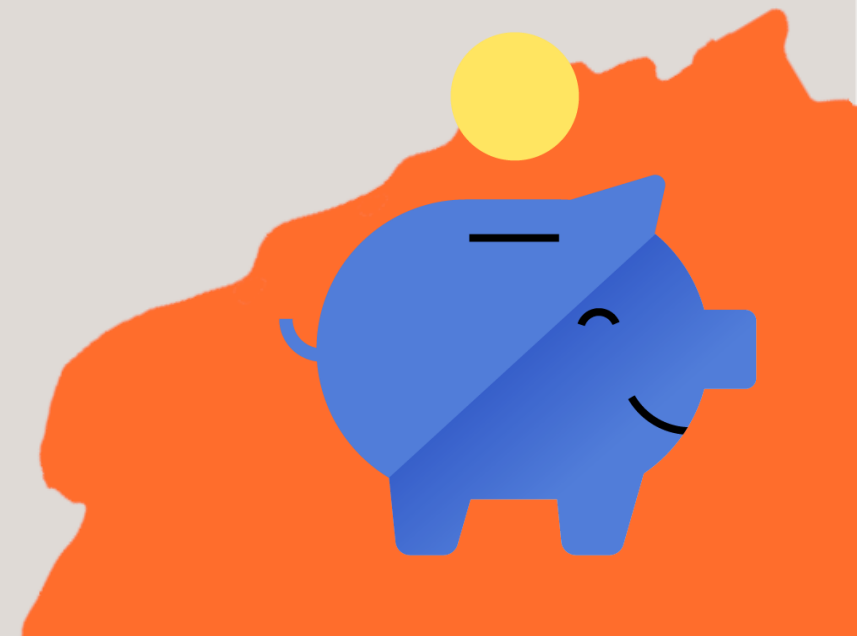

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen

Taloustorstai EXTRA

3.11.2023

Sanna Lehtonen @Sklehtonen

Neuvottelutulos hallitusohjelmasta julkaistiin 16.6.2023

Uusi hallitus uudistaa kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuuden

Kuntien rahoituspohjan uudistaminen

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus säilytetään ja kuntien tehtävien rahoitusta vahvistettaessa painotetaan yleiskatteellisia valtionosuuksia valtionavustusten sijaan. Järjestelmän tulee olla laskennallinen, selkeä ja vahvistaa kunnallista itsehallintoa omavastuisuuden lisäämisellä. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä.

Tiedotteet ja uutiset

Kolumnit

Puheet

Päätökset

Uutiskirjeet

Tapahtumat

Ajankohtaiset teemat

VM sosiaalisessa mediassa

Tilaa aineistoja

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää uudistetaan

valtiovarainministeriö
31.8.2023 13.48 TIEDOTE

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen on asettanut kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025. Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Työryhmän puheenjohtajana toimii ylijohtaja Jani Pitkäniemi valtiovarainministeriöstä.

Työryhmän tehtävänä on arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin. Kunnilla on uusi rooli peruspalvelujen järjestämisessä, kun sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelujen järjestäminen on siirtynyt hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta ja vastaavasti työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alusta.

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen kuvaa uudistusta erittäin merkittäväksi asiaksi kunnille. "Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia peruspalvelujen järjestämisessä. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa eri kokoisten

VM
31.8.

31.8.2023

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen organisointi

Asettaminen ja toimikausi

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien

VM tiedotti rahoitusjärjestelmän uudistamista 31.8.2023

Uudistustyön keskeiset lähtökohdat

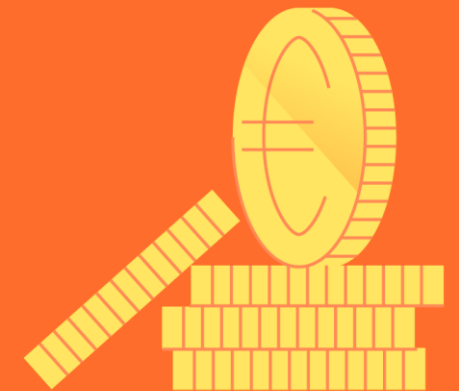
- Uusi rahoitusjärjestelmä voimaan **1.1.2026**
- Uudistus toteutetaan **kustannusneutraalisti** ts. uudistuksessa olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen
- Hankkeelle asetetaan **valmistelu-ryhmä**, jossa ovat edustettuna valtionosuusjärjestelmän sektori-ministeriöt sekä Suomen Kuntaliitto
 - Kuntaliitosta Sanna Lehtonen ja Olli Riikonen
- ”Hankkeelle asetetaan mahdollisesti myöhemmin **selvityshenkilö/ selvitysryhmä.**”
- ”Valmistelussa käydään säännöllistä **vuoropuhelua kuntien ja kaupunkien kanssa.**”

Uudistajaryhmä

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus

Sanna Lehtonen @Sklehtonen

27.10.2023

Uudistaja-ryhmään ilmoittautuneet (27.10.)

- Juha Herrala <juha.herrala@isojoki.fi>;
- Mäkinen Matti <matti.makinen@hankasalmi.fi>;
- Voutilainen Vesa <vesa.voutilainen@jyvaskyla.fi>;
- Lammi Risto <Risto.Lammi@lappeenranta.fi>;
- eija.lahti@konnevesi.fi;
- johanna.hurskainen@haapavesi.fi;
- Hietämäki Ari <Ari.Hietamaki@hel.fi>;
- Hurmola-Remmi, Hanna <hanna.hurmola-remmi@heinola.fi>;
- RAINIO HENRIK <henrik.rainio@porvoo.fi>;
- Männikkö Jukka <Jukka.Mannikko@tampere.fi>;
- Korhonen Anna-Kristiina <anna-kristiina.korhonen@salo.fi>;
- Tuomas Hatanpää <tuomas.hatanpaa@pori.fi>;
- Oksa Jussi <jussi.oksa@hameenlinna.fi>;
- Ville Metsäpelto <ville.metsapelto@edu.petajavesi.fi>;
- Sundberg Daniela <Daniela.Sundberg@kimitoon.fi>;
- Tuomas.hanhela <tuomas.hanhela@fcg.fi>;
- Laesterä, Eero <Eero.Laestera@fcg.fi>;
- christina.bassar@korsnas.fi;
- timo.oravainen@punkalaidun.fi;
- Lähteenmäki Heli <Heli.Lahteenmaki@naantali.fi>;
- Henrik Sandback <Henrik.Sandback@korsholm.fi>;
- Luukkonen Johanna <johanna.luukkonen@hyvinkaa.fi>;
- 'mika.simoska@tervola.fi';
- Sirpa Voutilainen <sirpa.voutilainen@leppavirta.fi>;
- Kunnas Hellevi <hellevi.kunnas@kouvola.fi>;
- Huikuri Satu <satu.huikuri@joensuu.fi>;
- Maarit Mäkelä <maarit.makela@krs.fi>

Valmisteluryhmä 1.11.2024

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja. (Liite 1.)

2. Tarkennetun toiminta- ja viestintäsuunnitelmien läpikäynti

Valtiovarainministeriön edustaja esittelee. (Liite 2. & 3.)

3. Tutkimuspyyntöjen kilpailutus ja tilattavat hankkeet

Valtiovarainministeriön edustaja esittelee.

4. Negatiivisen valtionrahoituksen maksatuksen kuntien tilannekatsaus

Tiedoksi valmisteluryhmälle. (Liite 4.)

5. Muut esille tulevat asiat ja seuraavaan kokoukseen päätettävät asiat

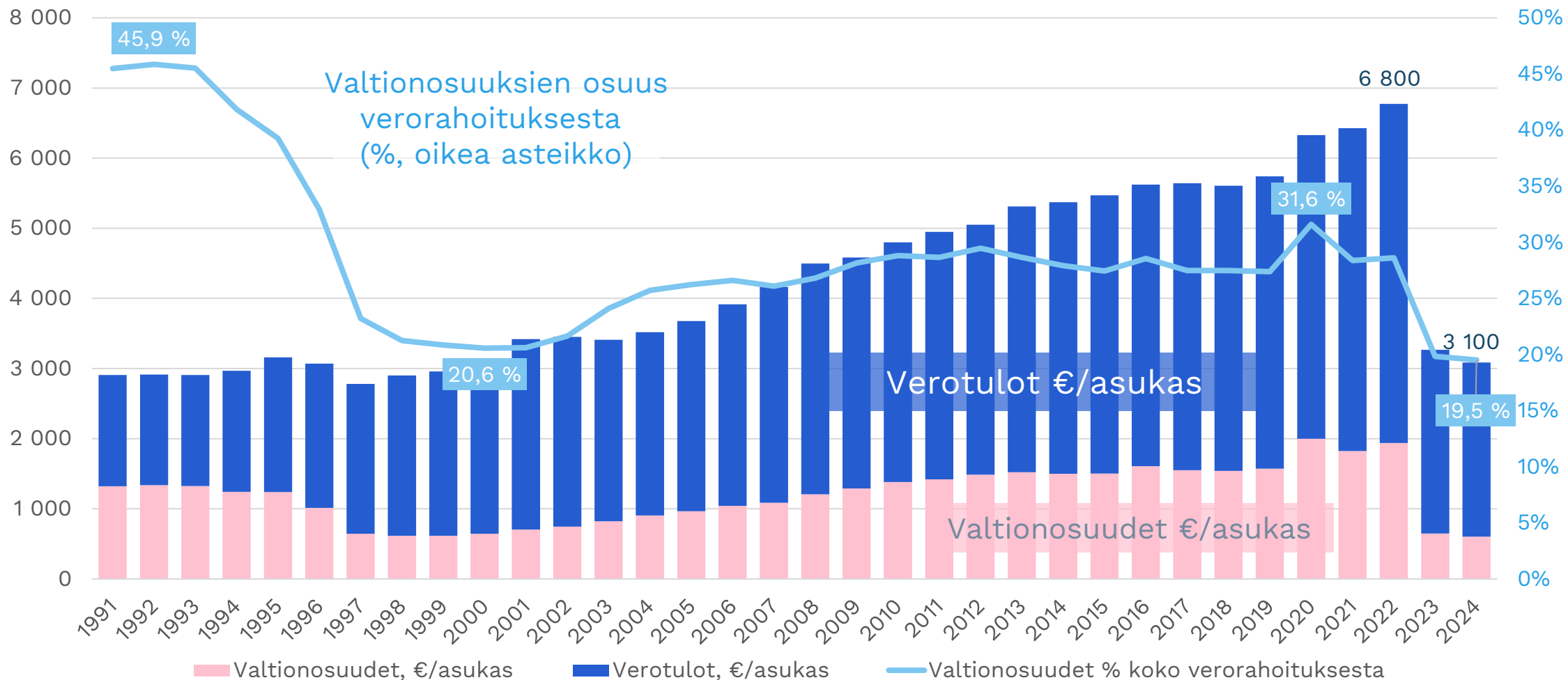
Kuntien kuuleminen (sovitaan kutsuttavista kuntaryhmistä seuraavaan kokoukseen)

6. Kokouksen päättäminen

Valmisteluryhmän työsuunnitelmassa nimetyt, mahdollisesti tutkimuksella selvitettävät teemat

<u>Tutkimushankkeet</u>	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Kunnille jäävien valtionosuustehtävien kustannusrakenne, ikärakennepainot	X							
Vieraskielisyys								
Saavutettavuus								
Vahvistaa investointiedellytyksiä								
Vahvistaa edellytyksiä hoitaa sosiaalisia ongelmia								
Muuttotappiokuntien tarpeet								
Eri aluieiden demografinen kehitys								

Valtion rahoitusosuus peruspalveluihin on historiallisen alhaisella tasolla vuonna 2024

Valtion ja kuntien välisiä rahavirtoja kutsutaan valtionrahoitukseksi

Valtionrahoitus (valtionavut) koostuu valtionosuuksista ja valtionavustuksista

Valtionrahoitus kunnille on noin **4,0 mrd. €** vuonna 2024.

Siitä yleiskatteista valtionosuutta on noin **2,5 mrd. €**. Suurin osa kuntien valtionosuudesta myönnetään VM:n peruspalvelujen valtionosuutena (n. 2,5 mrd. €).

Kaksiosaisen valtionosuusjärjestelmän toisen osan, OKM:n valtionosuusrahoituksen kautta toisaalta myönnetään kunnille rahoitusta sivistystoimeen noin 1,60 mrd. €, mutta samalla kunnilta kerätään -1,59 mrd. € rahoitusta toisen asteen koulutukseen.

Lisäksi osana valtionosuutta kunnille maksetaan veromenetyksen korvauksia **0,9 mrd. €**

Valtionavustuksia myönnetään kunnille noin **0,6 mrd. €** vuonna 2024.

Lisätiedot:

Sanna Lehtonen

Kuntatalousasioiden johtaja
Elinvoima ja talous -yksikkö
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2079, +358 50 575 9090
Twitter: @SKlehtonen
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

